

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Manna Animæ Sev Exercitium Facile Simul Et Fructuosum Illis, Qui Quoquo Modo Vacare Orationi Desiderant

Segneri, Paolo

Dilingæ, 1699

XXVII. Ego autem dico vobis: Diligite inimicos vestros: benefacite his, qui oderunt vos. Mat. 5.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48281](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48281)

bertate superabas respectus humanos, magis eras ab humanis commercijs abstractus, à rebus creatis separatus, & ad agendum interdiu cum Christo orationis assiduitati deditus. nonne hoc est minuere sapientiam, cum illi oporteret majora adjicere incrementa? *Cum jam esset senex*, hoc est, cum majora danda essent documenta sapientis Salomonis, tunc (quis crederet?) tunc *depravatum est cor ejus per mulieres, ut sequeretur deos alienos, & factus est faruus.* 3. Reg. ii. v. 4. Heu quoties cum proportione renovatur casus tam horrendus. Ut ut sit. Ista

sunt tres fœditates monstruosæ tantopere horret Dominus, & tantius abominatur: *Pauperum, & divitem mendacem, & factum & insensatum.* Quod singulæ seorsum oneris sunt minuerendi, quid fiet, si simul omittantur? nonne, si unquam aliis, Dominus causam reperendi: *vor valde.* quanquam hoc per quamcunque grave sit, demerit gravato, sed gravanti nocet: non dicit: *Aggravor anima mea anima illorum.*

XXVII.

Ego autem dico vobis: Diligite inimicos vestros: benefacite illis qui oderunt vos. Mat. 5.

Considera videri tibi posse non modò durum, sed ferè supra vires humanas, ut ames eum, qui tibi vult malè, eidemque benefacias. *Diligite inimicos vestros, benefacite his, qui oderunt vos.* eò quòd natura plane tibi dicet contrarium. Sed non ita est. Si Christus præciperet, ut ames, qui tibi malè vult, & benefacias ob hæc ipsam causam, quia tibi vult malè, haberes causam difficultatis. Sed non hoc dicit. Dicit autem, ut hoc facias, quia ipse præcipit: *Ego autem dico vobis.* Et quid non fieri potest per Christi gratiam? En quot martyrum milliones per hanc gratiam cõsecuti sunt, ut inter flamas gestirent, inter secures gauderent, inter feras

exultarent? & hoc sine dubio videtur esse, quod illis gratia subministrabat. Et tamen nihil omnino mirum, si contrarium instinctui Naturæ, quia Natura nobis dicit, ut in gratiam Principis nostri, in gratiam tantum factoris, qualis nobis Christus est, læti & hilares vel ipsi morti occidamus. Et hinc vides potuisse Christus sine offensa Naturæ dicere: *Diligite inimicos vestros, benefacite his, qui oderunt vos.* præsertim cum præcipit: *Ego dico.* Porro dum præcipi etiam debet suppeditare vires adimplendi præceptum, id est, gratiam. Gratia verò potest triumphare de Natura. *Omnia possum in eo, qui me confortat.* Phil. 4. v. 13. Ceterum quæ

ut illius præceptum dari unquam poterit? Inge cuius esse licitam privam vindictam. quid fiet Mundus, nisi salus ferarum? quæ perturbationes, quæ contentiones, quæ damna sequerentur? At si vindicta prohibetur, necessarium est præcipi amorem; quis odisse, neque vindicare, est gravissima poena damnatorum.

2. Considera illos, qui tibi sunt inimici, omnes odisse, sed non omnes, qui te oderunt, esse inimicos. Inimici proprie sunt, qui aperte oderunt: *Inimici mei dixerunt mala mihi.* non solum de me, sed mihi. Psal. 40. v. 6. Hoc posito, vide, quam Cælesti prudentiâ locutus sit Dominus, cum tibi mandavit, ut amares inimicos, & benefaceres his, qui te oderunt quidem, sed odium non produnt, quales sunt illi, qui ad distinctionem inimicorum sub isto vocabulo osorum continentur. Benefacere illi, qui aperte odit, qualis est Inimicus, non semper succedit bene. Sæpe ille dedignabitur beneficium, repellet, rejiciet, teque etiam crudè habebit, cum illum blandè tractabis. At amor semper succedet. ideo aiebat Christus: *Diligite inimicos vestros.* E contrario is, qui te odit, sed odium dissimulat, libenter beneficium tuum acceptabit ob hanc ipsam causam, ut odium magis tegat. & ideo quoad istum non tantum amor, sed & beneficiū habere locum potest. Idcirco dicebat Christus; *Benefacite his, qui oderunt vos.* Ceterum æqualiter etiam amandus est, qui te odit, & beneficio afficien-

us inimicus. Christo autem dicere placuit: *Diligite inimicos vestros, benefacite his, qui oderunt vos,* ut eum præcipiendi modum usurparet, qui esset aptior ad tollendum, quidquid excusationis esse potest.

3. Considera, quid sit illud, quod Christus exigit, dum mandat, ut amore sui inimicum diligas. *Diligite inimicos vestros.* non exigit, ut in illo diligas eam voluntatem malignam, illum sentiendi, & agendi modum, quo inimicus constituitur: nam hic amor non solum esset vitiosus, sed ipsum vitium. Exigit, ut diligas, quod in ipso superest, boni, nempe, quod proximus tuus esse non desinat, etsi peccator existat: & ut amando ut proximum consequenter ames, sic ut te ipsum, desiderando illi amicus & constanter, quidquid veri boni tibi ipsi desideras. *Dilige proximum tuum sicut te ipsum.* Sed nota, duobus modis te posse alicui velle bonum, universum & singillatim. Est igitur præcepti, ut in communi bene velis etiam inimico, quia si exempli causa pro omnibus alijs ores universum, non licet ipsam excipere. *Latum mandatum tuum nimis.* Pl. 118. Præceptum amoris tam amplum est, ut omnes complectatur. Sed non est præcepti, ut illi desideres hoc bonum singillatim, nisi occasio se offerat. Studiosè quarere occasionem est Consilij. Ad hæc, dum Christus exigit amorem Inimici, etiam requirit signa vel indicia amoris; aliàs quis esset hic amor tuus? scisne, qualis sit amor,

amor, quem Christus suis fidelibus præscribit? Est amor, qui nos unit quasi membra unius corporis. Sed ad hoc non sufficit internus amor, requiritur etiam externus. an non ille dedit Christianis eum propriam tesseram amorem reciprocum? *In hoc cognoscent omnes, quod discipuli mei estis, si dilectionem habueritis ad invicem.* quæ verò tessera hæc foret, quam tu studiosè sub pallio occultares? necesse est, ut illam prodas. Sed hinc adverte itidem duo inveniri genera signorum. quædam sunt communia, alia specialia. Communia, qualia sunt illa, quæ tu usurpas erga alios ex ratione aliqua communi, erga popularem, quia popularis est, erga con sanguineum, quia consanguineus est, erga vicinum, quia vicinus est, est præcepti, ut etiam præstes inimico, qui comprehenditur sub illa communi ratione patriæ, parentelæ, viciniæ, nec licet illa negare eo tantum ex capite, quod sit inimicus. Particularia, qualia sunt, quæ tu usurpas erga alios ex ratione peculiaris amicitia, convivendo, conversando, & alia ejus generis faciendo, univ ersim loquendo sunt consilij, non præcepti, nisi his negatis casu aliquo grave scandalum nasceretur. His ita positis vide tantisper, quæ sit animi tui dispositio, qui fortè nondum potes deponere rancorem, saltem perfectè. Ne dicas te ignovisse, ne, inquam, hoc dicas; quia satis non est, nisi etiam commoustris. Christus præcepit, si in ipso actu, quo munus a-

liquid offers ad altare, memineris voris adversus fratrem tuum, & vadas reconciliari fratri tuo, & tum ad offerendum munus revertaris. *Relinque munus tuum ante altare, & vade reconciliari fratri tuo.* Mat. 5. gnum igitur est, non sufficere reconciliationem internam, nam illa fieri potest ad altare, dum manum fertur, necessarium est adjungi et externam. Et hoc est, quod Christus exigit, cum dicit: *Dilige manus vestros.* Vult, ut ames inimicum more tam interno quàm externum est amor necessarius inter Christianos. Primus absque altero Barbarus mittatur.

4. Considera, quid sit istud, quod Christus pariter requirit, cum dicit, ut beneficias odio habenti. *Benefacite his, qui oderunt vos.* Vult, ut tua dilectio non sit instar illiusdaneæ, quam olim vidit in campo poram sed sterilem. talis si fuerit, maledicet, quia à Christianis expectatur fructus, & fructus quidem similes, qui à ficulnea petebantur intempertivi, hoc est, difficiles. Si lesni habeas, vè illis! nam maledicet. Sed qui sunt in casu nostro hi fructus duo sunt genera beneficiorum, unum negativum, alterum positivum. Negativum est non offendere eum, qui nos offendit. *Dilectio proximi non operatur.* Rom. 13. Positivum est illum defendere DEUM ipso precando, dando veniam, condonando, & illa saltem auxilia præ-

ando, quæ citra nostrum damnatum præstari possunt. *Benefacite his, qui oderunt vos.* Solum adverte Negativum esse præcepti, Positivum consilij, nisi in ijs casibus, quibus illi tale beneficium præstandum esset, etiam inimicus non esset. tunc enim negare illi non potes ex eo capite, quod sit inimicus, si neges, jura offendis, & sumis vindictam. quamvis cui libentius quam inimico tuo beneficias? hæc quippe sunt beneficia gloriosa, hæc utilia, hæc jucunda. Gloriosa, inquam, nam si beneficias amanti, quæ gloria tua? nonne & Ethnici hoc faciunt: gloria est imitari Patrem illum Cælestem: qui solem suum facit oriri super bonos & malos. Matr. 6. Utilia vero, quia nullum beneficium amico præstitum, ceteris paribus, tantum meriti tibi pariet, quantum id, quod inimico exhibetur. Jucunda denique, quia nulla alia tam solidâ consolatione animam implebunt, ut desint cetera, hoc modo mille tricus, mille perturbationibus & miserijs te evolvet. Unde lex ista admiranda dandi veniam potius facta est in favorem dantis, quam accipientis. Beatum te, si perfecte adimpleveris.

5. Considera dubitari posse, quid sit majus amare eum, qui tibi vult male, an illi benefacere? Manifestum est, si adversario beneficias ex amoris impulsu, te majus aliquid præstare, quia beneficium includit amorem. Sed absolute loquendo plus est amare, quam benefacere. quia beneficium heri potest varijs ex causis naturæ fa-

cillimis, ex fastu, ex arte Politicâ, caliditate, cupiditate lucri, & aliquando etiam furore: ut amare non potes nisi ex amore, & quoniam illo? ex amore DEI, cui tantopere sumus obligati pro eo, quod nos creaverit, quod nos conservet, quod in Cruce pro nobis mortuus sit. unde vides in antiqua lege datum esse præceptum expressum beneficentiæ erga inimicos, sed non benevolentia. datum est præceptum beneficentiæ, quia in mandatum illis fuit, ut viam monstrarent, ut cibum & potum ministrarent, ut etiam in levando jumento opem conferrent: si videris asinum odientis te jacere sub onere, non pertransibis, sed sublevabis eum eo. Ex. 23. v. 5. sed non datum est præceptum benevolentia: quia dictum equidem fuit: non oderis fratrem tuum in corde tuo. Lev. 19. sed plus non est additum. gloria ista, ut tam disertis verbis diceretur: Diligite inimicos vestros, Christo fuit reservata: Ego dico vobis. Et hæc forte præcipua causa fuit, cur mandatum istud dilectionis novum appellaret. *Mandatum novum do vobis.* non quod novum esset quoad substantiam, sed novum, quoad modum loquendi, nunquam à prioribus retro seculis auditum fuit: Diligite inimicos vestros, nam voces istæ terrere poterant, quando illas amor Christi nondum poterat mitigare.

